

Kwestionariusz

dotyczący pobytu na terenie Z.S.R.R. i okoliczajstych
prier Armii Czerwonej. —

- 1) Dane osobiste: ppor. Takuszeuica Tymoteusz z Kadry
Ofic. O.Z.A.
- 2) Data i okoliczności aresztowania: Dn. 6.V.1940 rok. g. 23-24.
- 3) Nazwa więzienia, obozu: przebywał w więzieniu w Berea-
wecau koło Gislokiego, pow. deisnieński, oraz w obozach przymu-
sowej pracy w Komi A.S.R.R., kolonie 11; 10; 9/III oddz. koło Uści-Uch-
ty, dopływ rz. Pieserony i kol. 1 i 2/III oddz. koło wios. Mierioj, Uści-Nym-
skim rejonie nad rz. Wjuczodg.
- 4) Opis obiektu, okolicy, warunki życia, higiena: Las popne-
winany dolinami i kolumnami bagnistymi, porośniętymi mchami
grubs warstwa mchów. Brak ludzkich osiedli.
W miesiącach wczesnym i październiku 1940r. białokowano
pod gołym niebem w lesie oprowadzając się nocami przy ogniskach
do czasu wybudowania prymitywnych szałasów z gałęzi i bara-
ków z ruder i belek z mchem. Wewnątrz baraków pył i drożdż
do spania. Do ogrzewania były 1 lub 2 piecyki z cieniwej blachy;
choć paliło się w nich drewno i osz, było diabelnie zimno, bo
przy drzwiach w ścianach wisiał śnieg i mroź. Do światła
służyły własnoręcznie zrobione dygnice lampki bez szkła i lu-
tryno.
- 5) Skład osobny jeńców, więźniów, zastawców, moralność, skład
narodowościowy: Wjeźniami w Bereawecau byli porucznicy urod-
nicy, wojskowi, funkcjonariusze służby państwowej, prywatnej, ziemskiej
i znaczny procent za przekroczeniem granicy (naruszeniem granicy);

52800

byli to przeważnie Polacy. Do każdej celi więzienniczej dodawano do inteligencji specjalnie po kilku cypryckich, ródziński-donwicieli.

W obszarach donia spora ilość obywateli sowieckich, których ilość wahała się od 10% do 50%. Byli to przeważnie ródziński i ródniarscy i przestępcy polityczni (zaliczeni do politycznych).

b) Życie w obozie, praktyczna donia, warunki pracy, normy, kary, informacja o Polsce: Życie w obozach było karmalne, izkie i berna-dziejne. Brak politycznego, ubrania i obuwia. Odżywianie: 2-3 razy dziennie po 1/2 litra rozcieńzonej zupy i od 300-400 gram chleba i 15 ralcionów od wypracowanych norm. Pracowano nie dni i w noc. Zmiana dzienna pracowała bez przerwy od godz. 4-18, brygady nocne od godz. 16-6. Normy były bardzo wysokie zmierzające co najmniej na pracę 12. za „normizacyjni”. Przelano kto normy wypracował. (np. na ten. wyprze na taczach 4,5 m³ guntu na odleg. 200 m; na 2 ludzi - zalicz 2 pnia, popitawci, znowic w jedno mniejsze kloce, użyje 140 m² drzewa i galic pozostał wpi i gaisii) Tytu, który wykonał mniej niż 20% normy, zamknięto na noc do karcery. Pracowano przy bardzo niskiej: Kółtas - Kółtas. Na prac nie wyposażono przy mrozie poniżej -45°C. Nie było ka-le dni wolnych od pracy na kol. 11, 10 i 9. z wyjątkiem 2 dni 12. w. oktiabrskiej rewolucji.

g) Stosunek władz do Polaków, sposoby badania: Stosunek władz sowieckich w więzieniu i obozach był nieufny, agresywny. Badania odbywały się przeważnie po nocach. Badającymi byli prze-ważnie młodzi entuzjastycznie mało inteligentni, sowiecscy wypracowani do tych czynności.

3) Samoc lewarka, upitane, śmierdzące: Brak lekarstw i wyk-

wykwalifikowanych lekarzy pracujących w przychodniach na kolonijach 11; 10; 9. Wśród lekarzy trafiał się też samowuńczy (niekiedy lekarze). Śmiertelność była najwyższa na kol. 9 od oszacowania i choroby. Chorowali przeważnie na krowie dysenterii i awitamiozę.

9) Czy i jakie była łączność z krajem i rodziną: Żadna.

10) Kiedy zwolniony i jak dostał się do Armii: Zwolniony na skutek amputacji r. 2 kol. r. bioniej w ośrodku Mięzrog, Komi ASSR, z dniem 31 sierpnia 1941 roku, przez niecierpliwie bezpośrednim połączeniem pociegiem do Tochoje, gdzie z dniem 19 września 1941 r. nastąpił przyjazd do Armii Polskiej, -

Tadeusz Wiśniewski